

Fiscalitat

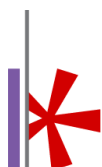
Tema 1

**Introducció al sistema
tributari**

Versió 2016 © Tea Cegos, S.A.

ÍNDEX

CONCEPTE DE TRIBUT	3
CARACTERÍSTIQUES	3
CLASSES DE TRIBUTS	3
TAXES.....	3
CONTRIBUCIONS ESPECIALS	4
IMPOSTOS	4
Classificació dels impostos.....	5
SISTEMA TRIBUTARI	7
TRIBUTS ESTATALS	7
TRIBUTS AUTONÒMICS.....	9
Règim general o comú	9
Règims forals (Navarra i País Basc)	11
Règims especials per la seva situació geogràfica (Canàries, Ceuta i Melilla)	12
TRIBUTS LOCALS	12
OBLIGACIÓ TRIBUTÀRIA	13
OBLIGATS TRIBUTARIS.....	14
MERITACIÓ	15
RESPONSABILITAT TRIBUTÀRIA	16
Responsabilitat subsidiària	16
Responsabilitat solidària	17
DOMICILI FISCAL	18

CONCEPTE DE TRIBUT

Els tributs són prestacions dineràries exigides per una Administració Pública com a conseqüència de la realització d'un fet de transcendència econòmica, amb la finalitat principal d'obtenir els ingressos necessaris per finançar despeses públiques.

CARACTERÍSTIQUES

Els tributs es caracteritzen principalment pel seu:

- Caràcter coactiu. S'exigeixen coactivament per les Administracions Públiques.
- Caràcter contributiu. La seva finalitat principal és el finançament de la despesa pública.

D'altra banda, encara que la finalitat principal dels tributs és finançar la despesa pública, també es poden utilitzar com a instruments de política econòmica general, amb la finalitat d'aconseguir, per exemple, una redistribució més gran de la riquesa entre els ciutadans, el creixement de l'activitat econòmica, el foment de determinats sectors econòmics o la demanda de certs productes. Aquestes altres finalitats, conegudes com extrafiscales, s'han de compaginar amb la finalitat estrictament fiscal o contributiva.

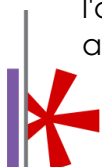
CLASSES DE TRIBUTS

Segons la Llei General Tributària, hi ha tres classes de tributs:

- Taxes
- Contribucions especials
- Impostos

TAXES

Són tributs que s'apliquen com a conseqüència de la utilització privativa o l'aprofitament especial d'un bé de domini públic, o de la prestació d'un servei o activitat pública que es refereixi, afecti o beneficiï de manera concreta a aquells

que estan obligats al seu pagament, sempre que concorri, almenys, una de les dues circumstàncies següents:

- Que els serveis o activitats no siguin de sol·licitud o recepció voluntària per als obligats al pagament (és a dir, que se sol·licitin o rebin de manera obligatòria o necessària). En aquest sentit, no es consideren voluntàries les sol·licituds per part dels administrats quan estiguin imposades per disposicions legals o reglamentàries, ni tampoc quan els béns, serveis o activitats requerits siguin imprescindibles per a la vida privada o social del sol·licitant.
- Que els serveis o les activitats públiques no es prestin o realitzin pel sector privat.

EXEMPLES:

- Taxes per expedició de documents oficials, com el DNI, el passaport o títols acadèmics.
- Taxes per inscripcions en registres oficials.
- Taxes d'embarcament en ports i aeroports.
- Taxa per recollida d'escombraries.

CONTRIBUCIONS ESPECIALS

Són tributs que s'exigeixen a les persones que obtenen un augment de valor dels seus béns immobles o un altre benefici, com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics. Es paguen a canvi de rebre directament una contraprestació.

EXEMPLE:

Obres de clavegueram, pavimentació d'un carrer o instal·lació de l'enllumenat públic.

IMPOSTOS

Són tributs exigits sense contraprestació directa que s'apliquen a actes o fets que manifesten la capacitat econòmica de les persones, com a conseqüència de la

possessió d'un patrimoni, l'obtenció o despesa de la renda, la circulació de béns i la prestació de serveis.

Els impostos s'exigeixen a tots els contribuents amb independència de les contraprestacions que rebin, és a dir, no hi ha una relació directa entre allò que paga el contribuent i allò que rep.

La taula següent resumeix les principals característiques de cada classe de tribut:

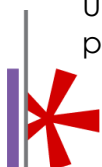
CLASSES DE TRIBUTS		
TRIBUTS	S'EXIGEIXEN	BENEFICIARIS DE LES CONTRAPRESTACIONS
Taxes	En rebre directament una contraprestació.	Persones fàcilment identificables.
Contribucions especials	En rebre directament una contraprestació.	Persones fàcilment identificables.
Impostos	Independentment de les contraprestacions que es puguin rebre.	En general, col·lectiu social. No s'individualitza en persones.

CLASSIFICACIÓ DELS IMPOSTOS

La Llei General Tributària no estableix cap classificació dels impostos. Les categories que s'utilitzen provenen de la teoria de les finances públiques, i la classificació més utilitzada, que apareix també als Pressupostos Generals de l'Estat, és la que divideix els impostos en directes i indirectes.

- Els **impostos directes** recauen sobre manifestacions de la capacitat econòmica de les persones com a conseqüència de l'obtenció de renda (ingressos) o la possessió de patrimoni (béns i drets menys deutes).
- Els **impostos indirectes** recauen sobre manifestacions de la capacitat econòmica de les persones com a conseqüència d'actes o operacions relacionats amb el tràfic de béns i la prestació de serveis (compra, consum, fabricació...). En aquests impostos no hi ha una proporcionalitat directa entre la capacitat econòmica i les operacions realitzades.

Una altra classificació és la que divideix els impostos en personals i reals (o de producte).

- Els **impostos personals** recauen sobre fets que afecten només a determinades persones (físiques o jurídiques), i l'element central sol ser la persona i la seva capacitat econòmica.
- Els **impostos reals** (o de producte) es caracteritzen perquè el determinant és la cosa o el bé, en comptes de la capacitat econòmica de la persona. S'estableixen al marge de la persona que els ha de satisfer.

EXEMPLES:

Als supòsits següents s'hi aplicarà un **impost personal**:

- Obtenció d'ingressos per persones físiques (es té en compte la capacitat econòmica de la persona).
- Obtenció de beneficis per part de les societats mercantils (es té en compte la capacitat econòmica de les societats mercantils).

Als supòsits següents s'hi aplicarà un **impost real**:

- Compra de roba (es refereix a una determinada operació de compra).
- Propietat de vehicles (al·ludeix al bé real que es posseeix).
- Consum d'energia elèctrica (es refereix al consum d'un producte).

Aquesta última classificació és compatible amb la que s'ha exposat anteriorment, de manera que un impost directe o indirecte és, així mateix, personal o real.

Finalment, cal esmentar una altra classificació que, generalment, està relacionada amb l'anterior i distingeix entre impostos subjectius i impostos objectius.

Els impostos personals solen ser **subjectius** perquè, en diferent grau, tenen en compte determinades circumstàncies particulars del contribuent. En canvi, els impostos reals o de producte solen ser **objectius**, perquè se centren principalment en la cosa o el bé, ignorant les circumstàncies particulars del contribuent.

Basant-se en aquests criteris, els impostos estatals es poden classificar de la manera següent:

IMPOSTOS ESTATALS	
DIRECTES I PERSONALS	INDIRECTES I REALS
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF)	Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats (ITP i AJD)
Impost sobre Societats (IS)	Impost sobre el Valor Afegit (IVA)
Impost sobre la Renda de No Residents (IRNR)	Drets de Duanes (Renda de Duanes)
Impost sobre el Patrimoni (IP)	Impostos especials
Impost sobre Successions i Donacions (ISD)	Impost sobre les Primes d'Assegurances (IPS)

SISTEMA TRIBUTARI

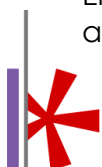
La Constitució estableix una organització territorial de l'Estat, que es divideix en comunitats autònomes, províncies i municipis. Totes aquestes entitats gaudeixen de diferents nivells de competències en la recaptació i la gestió de determinats tributs. Aquesta descentralització permet dividir el sistema tributari en tres nivells:

- Estatal
- Autonòmic
- Local

Així mateix, la Hisenda Pública es pot dividir en estatal, autonòmica i local.

TRIBUTS ESTATALS

El sistema tributari estatal comprèn aquells tributs la titularitat dels quals correspon a l'Estat i per als quals només l'Estat pot dictar normes que els regulin, tret que el

propi Estat hagi disposat el contrari. Alguns d'aquests tributs s'han cedit o delegat, totalment o parcialment, i d'acord amb unes condicions determinades, a les comunitats autònomes, però l'Estat conserva la seva titularitat.

Relació de tributs estatals i la seva cessió a les comunitats autònomes (excepte Navarra i el País Basc):

TRIBUTS ESTATALS	CESSIÓ A LES COMUNITATS AUTÒNOMES
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre la Renda de les Persones Físiques 	Cedit parcialment
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre Societats 	No cedit
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre la Renda de No Residents 	No cedit
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre el Patrimoni 	Cedit totalment
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre Successions i Donacions 	Cedit totalment
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats 	Cedit parcialment
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre el Valor Afegit 	Cedit parcialment
<ul style="list-style-type: none"> Drets de duanes 	No cedit
<ul style="list-style-type: none"> Impostos especials (fabricació i importació d'alcohol i begudes alcohòliques, tabac i electricitat (1); matriculació de determinats mitjans de transport (2); vendes minoristes de determinats hidrocarburs (2)) 	(1) Cedits parcialment (2) Cedits totalment
<ul style="list-style-type: none"> Impost sobre Primes d'Assegurances 	No cedit
<ul style="list-style-type: none"> Taxes estatals (expedició de títols acadèmics i professionals; rifes, tómbols, apostes i combinacions aleatòries; actuacions en matèria de propietat industrial, cànon de superfície de mines...). 	Algunes cedides totalment
<ul style="list-style-type: none"> Contribucions especials (obres hidràuliques, construcció de carreteres...) 	Pràcticament inexistents

TRIBUTS AUTONÒMICS

Les comunitats autònomes disposen de diferents mitjans de finançament, entre els quals s'hi inclouen els tributs. No obstant això, no totes les comunitats autònomes tenen el mateix règim tributari. Els diferents règims es poden agrupar en tres blocs:

- General o comú: resta de comunitats autònomes
- Forals: Navarra i País Basc
- Especials per situació geogràfica: Canàries, Ceuta i Melilla

RÈGIM GENERAL O COMÚ

El fonament legal del sistema de finançament de les comunitats autònomes està contingut en la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'Autonomia de cada comunitat. De manera específica, es recull en la Llei Orgànica 8/1980 de Finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA) i en la Llei 22/2009, de 18 de desembre, que regula un nou sistema de finançament i la cessió de tributs de l'Estat a les comunitats autònomes.

La LOFCA coordina la Hisenda Estatal amb les diferents hisendes autonòmiques, i crea un marc que homogeneïtza i regula les competències financeres de les diferents comunitats autònomes.

La LOFCA estableix diverses fonts d'ingressos per a les comunitats autònomes, entre les quals hi trobem els ingressos tributaris derivats de:

- Els tributs propis.
- Els tributs cedits, total o parcialment, per l'Estat.
- Els recàrrecs que estableixin sobre impostos de l'Estat.

La implantació de tributs propis o de recàrrecs sobre impostos de l'Estat és una opció molt poc utilitzada per les comunitats autònomes. En el supòsit d'establir tributs propis, aquests no podran recaure sobre fets imposables gravats per l'Estat; en altres paraules, no hi podrà haver una doble imposició (estatal i autonòmica) respecte a un mateix fet imposable.

Per això, la major part dels ingressos tributaris de les comunitats autònomes procedeixen dels tributs cedits per l'Estat, que són aquells establerts i regulats per l'Estat i el producte dels quals correspongui a la Comunitat Autònoma.

La Llei 22/2009 regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim general o comú. Aquesta Llei estableix la cessió total o parcial de determinats tributs estatals, així com les competències normatives que poden tenir les comunitats autònomes sobre alguns aspectes dels tributs cedits.

Tributs que poden ser cedits, i percentatge màxim de cessió, a les comunitats autònomes de règim general o comú:

TRIBUTS ESTATALS	% MÀXIM DE CESSIÓ A LES COMUNITATS AUTÒNOMES
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre la Renda de les Persones Físiques 	Parcial (50 %)
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre el Patrimoni 	Total
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre Successions i Donacions 	Total
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats 	Parcial (una majoria dels fets imposables)
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre el Valor Afegit 	Parcial (50 %)
<ul style="list-style-type: none"> • Impostos especials de fabricació 	Parcial (58 %)
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre l'electricitat 	Total
<ul style="list-style-type: none"> • Impost especial sobre determinats mitjans de transport 	Total
<ul style="list-style-type: none"> • Impost sobre les vendes minoristes de determinats hidrocarburs 	Total
<ul style="list-style-type: none"> • Tributs sobre el joc 	Total

RÈGIMS FORALS (NAVARRA I PAÍS BASC)

Els tributs establerts a Navarra i al País Basc són bàsicament els mateixos que existeixen en les comunitats de règim general o comú, cedits o no, però en la pràctica existeixen diferències respecte a la seva aplicació, perquè es regeixen per les seves pròpies normes forals.

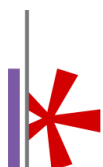
Al País Basc hi conviuen tres administracions tributàries diferents corresponents als territoris històrics d'Àlaba, Guipúscoa i Biscaia, que funcionen de manera independent entre si.

La normativa tributària dels règims forals de Navarra i el País Basc haurà de respectar, en qualsevol cas, els criteris següents d'harmonització fiscal amb l'Estat:

- S'adequaran a la Llei General Tributària pel que fa a terminologia i conceptes, sense perjudici de les peculiaritats establertes en el conveni o en el concert econòmic.
- Mantindran una pressió fiscal efectiva global equivalent a l'existent en la resta de l'Estat.
- Respectaran i garantiran la llibertat de circulació i establiment de les persones i la lliure circulació de béns, capitals i serveis en tot el territori espanyol, sense que es produeixin efectes discriminatoris, ni detriment de les possibilitats de competència empresarial ni distorsió en l'assignació de recursos.
- Utilitzaran la mateixa classificació d'activitats ramaderes, mineres, industrials, comercials, de serveis, professionals i artístiques que s'utilitza en territori comú, sense perjudici d'un desglossament més detallat que puguin dur a terme.

La característica diferencial més important dels règims forals de Navarra i el País Basc és que la majoria dels tributs recaptats al seu territori s'atribueixen a la Comunitat Autònoma i, posteriorment, aquesta lliura a la Hisenda Estatal una part de la recaptació, anomenada quota ("cupo"). Aquesta quota, de periodicitat anual, es concerta prèviament i suposa la contribució econòmica a les càrregues de l'Estat per a les competències que no assumeix directament la Comunitat Autònoma (defensa, seguretat ciutadana, duanes, determinades obres públiques, control de ports i aeroports...), a més del fons de compensació interterritorial.

Per aquesta raó, els règims forals també es coneixen amb els noms de règim de conveni (Navarra) i de concert (País Basc).

RÈGIMS ESPECIALS PER LA SEVA SITUACIÓ GEOGRÀFICA (CANÀRIES, CEUTA I MELILLA)

El finançament de les comunitats de Canàries, Ceuta i Melilla segueix, bàsicament, el mateix sistema de finançament que les comunitats de règim general o comú. No obstant això, històricament s'ha establert una ordenació tributària diferent a la de la resta de l'Estat, atès el seu caràcter d'àrees duaneres exemptes (que tradicionalment s'han conegut com a ports francs). Encara més: Canàries, Ceuta i Melilla disposen d'un règim especial dins de la Unió Europea.

A Canàries s'hi aplica l'Impost General Indirecte Canari (IGIC) i l'Arbitri sobre importacions i lliurament de mercaderies (AIEM). En certa manera, aquests impostos equivalen, respectivament, a l'IVA i als drets de duanes. D'altra banda, no són exigibles determinats impostos especials (hidrocarburs i labors del tabac); en altres impostos s'aprecien algunes diferències (deduccions per inversions, incentius a la inversió, bonificacions...).

El règim especial de Ceuta i Melilla afecta, en diferent grau, la majoria dels tributs. En aquests territoris, en lloc de l'IVA s'exigeix l'Impost sobre la Producció, els Serveis i la Importació (IPSI), que té caràcter municipal i grava la producció, l'elaboració i la importació de béns mobles materials, la prestació de serveis i els lliuraments de béns immobles situats en aquestes ciutats. Aquest impost inclou un gravamen complementari sobre les labors del tabac i un altre sobre carburants i combustibles petrolífers. També cal destacar que molts impostos gaudeixen de bonificacions i deduccions especials, i que no s'apliquen alguns impostos especials o inclosos en els drets de duanes.

TRIBUTS LOCALS

El sistema tributari local és el conjunt de tributs que es destinen a finançar les corporacions locals (bàsicament diputacions, d'àmbit provincial, i els ajuntaments, d'àmbit municipal). Aquests tributs estan regulats, juntament amb altres ingressos i altres aspectes referents a les corporacions locals, en el Reial decret 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals.

La gestió dels tributs locals correspon, en general, als ajuntaments i diputacions, encara que algunes d'aquestes corporacions han cedit aquesta funció a l'Estat.

La Llei Reguladora de les Hisendes Locals també esmenta les entitats supramunicipals (comarques, àrees metropolitanes, mancomunitats...), que podran establir taxes i contribucions especials.

Principals tributs locals:

- D'aplicació obligatòria:
 - Impost sobre Béns Immobles
 - Impost sobre Activitats Econòmiques
 - Impost sobre Vehícles de Tracció Mecànica

- D'aplicació potestativa:
 - Impost sobre l'Increment de Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana
 - Impost sobre Instal·lacions, Construccions i Obres
 - Taxes i contribucions especials

OBLIGACIÓ TRIBUTÀRIA

Quan s'exigeix un tribut a una persona, s'estableix entre aquesta i l'Administració una relació tributària de la qual es deriven un conjunt d'obligacions, drets i potestats.

En aquest sentit, la Llei General Tributària (d'ara endavant, LGT) defineix, d'una banda, l'**obligació tributària principal**, que té per objecte el pagament de la quota tributària, i també estableix **altres obligacions** que es poden donar en determinats supòsits, i que classifiquem en dos grups:

- **Pecuniàries:** Realitzar pagaments a compte, practicar retencions a compte sobre determinades prestacions que es paguen, pagar interessos de demora i sancions, pagar sancions i recàrrecs (per declaració extemporània i recàrrecs del període executiu), etc.
- **Informatives i de control:** Conservar justificants, expedir factures, portar registres comptables, presentar declaracions i comunicacions a Hisenda, col·laborar en inspeccions tributàries, etc.

Les obligacions anteriors estan regulades en la normativa de cada tribut i algunes poden variar molt d'un tribut a l'altre.

D'altra banda, l'Administració Tributària també està subjecta al compliment d'una sèrie d'obligacions de caràcter econòmic, que serien les següents:

- Realitzar les devolucions derivades de la normativa de cada tribut.
- Retornar ingressos indeguts.
- Reembossar els costos de les garanties.

- Satisfer interessos de demora.

OBLIGATS TRIBUTARIS

Les parts que intervenen en la relació tributària reben el nom de subjecte actiu i subjecte passiu.

El **subjecte actiu** és el titular del dret al cobrament, la part que té dret a exigir els tributs legalment establerts.

El **subjecte passiu** és l'obligat tributari que, segons la llei, ha de complir amb les obligacions tributàries, tant com a contribuent o com a substitut del contribuent.

L'LGT defineix el **contribuent** com el subjecte passiu que realitza el fet imposable. En principi, el contribuent és qui ha d'efectuar el pagament del tribut i les seves obligacions formals i, tret que la llei de cada tribut estableixi el contrari, no perd la seva condició de subjecte passiu encara que hagi de repercutir la càrrega tributària a altres persones o entitats.

El **substitut del contribuent** és el subjecte passiu que, d'acord amb la llei, ha de pagar el tribut, així com dur a terme les obligacions formals inherents en lloc del contribuent. Com a regla general, el substitut podrà exigir al contribuent l'import de les obligacions tributàries que hagi satisfet.

A més dels subjectes passius (contribuents i substituïts del contribuent), existeixen altres persones o entitats a les quals la llei imposa el compliment d'obligacions tributàries. Entre d'altres, també són obligats tributaris els:

- **Obligats a realitzar pagaments fraccionats:** contribuents als quals la llei de cada tribut imposa l'obligació d'ingressar quantitats a compte de l'obligació tributària principal amb anterioritat al fet que aquesta resulti exigible.
- **Retenidors:** persones o entitats que tenen l'obligació de llevar i ingressar en l'Administració Tributària, en ocasió dels pagaments que hagin de realitzar a altres obligats tributaris, una part del seu import a compte del tribut que els correspongui.

- **Obligats a suportar la retenció:** persones o entitats que perceben les quantitats sobre les quals el retenidor ha de practicar retencions tributàries.
- **Obligats a practicar ingressos a compte:** persones o entitats que satisfan rendes en espècie o dineràries i estan obligats a fer ingressos a compte de qualsevol tribut.
- **Obligats a suportar els ingressos a compte:** persones o entitats que estan obligades a suportar els ingressos a compte de qualsevol tribut i, si s'escau, la repercussió del seu import per part del pagador, en ocasió de les rendes en espècie o dineràries que percebin.
- **Obligats a repercutir:** persones o entitats que han de repercutir la quota tributària a altres i que, tret que la llei disposi el contrari, coincidirán amb aquells que realitzen les operacions gravades.
- **Obligats a suportar la repercussió:** persones o entitats a les quals s'hagi de repercutir la quota tributària i que, tret que la llei disposi el contrari, coincidirán amb els destinataris de les operacions gravades.
- **Successors de persones físiques:** hereus o legataris de l'obligat tributari mort, que es fan càrrec de les obligacions tributàries que aquest tingui pendents.
- **Successors de persones jurídiques i d'entitats sense personalitat:** socis o partícips de societats dissoltes o liquidades que queden obligats pels deutes tributaris pendents de la societat en qualitat de successors (en les societats a les quals la llei limita la responsabilitat patrimonial dels socis o partícips, aquests queden obligats fins al límit del valor de la quota de liquidació que els correspongui).

MERITACIÓ

La meritació és el moment en el qual s'entén realitzat el fet imposable i que dóna lloc al naixement de l'obligació tributària principal.

La data de la meritació determina les circumstàncies rellevants i els aspectes que incidiran en la configuració de l'obligació tributària, tret que la normativa de cada tribut disposi una altra cosa.

La normativa pròpia de cada tribut podrà establir l'exigibilitat de la quota, o una part, en un moment diferent al de la meritació de l'impost.

EXEMPLE:

L'IRPF, amb caràcter general, es reporta el 31 de desembre i aquesta data és la que es té en compte per determinar les circumstàncies personals i familiars del contribuent que incideixen en la liquidació de l'impost.

RESPONSABILITAT TRIBUTÀRIA

En determinades situacions, l'LGT declara responsables del tribut a altres persones diferents als deutors principals dels tributs (subjectes passius i, bàsicament, persones obligades a retenir, ingressar a compte o a realitzar pagaments fraccionats).

La responsabilitat d'aquestes persones pot ser subsidiària o solidària. Per regla general, l'abast de la responsabilitat s'estén a la totalitat del deute tributari exigít en període voluntari; si s'inicia el període executiu, s'exigiran els recàrrecs i interessos pertinents. La responsabilitat no afectarà les sancions (tret d'algunes excepcions).

RESPONSABILITAT SUBSIDIÀRIA

La persona declarada responsable subsidiària del tribut respon en lloc del deutor principal, però només quan existeix una declaració de fallit del deutor principal (i dels altres responsables solidaris, si n'hi ha). Es tracta d'una declaració de fallit dictada pels òrgans de la recaptació de l'Administració Tributària després de comprovar, mitjançant les actuacions del procediment de constrenyiment, la insolvència del deutor principal i, si s'escau, dels responsables solidaris.

L'LGT cita diversos supòsits que afecten, entre d'altres, a:

- Administradors de societats.
- Gestors de patrimonis en liquidació (síndics, interventors...).
- Adquirents de béns afectes al pagament del deute tributari (amb límits).
- Persones o entitats que contractin o subcontractin obres o serveis que corresponguin a la seva activitat empresarial o professional pels imports que hagin de repercutir o retenir a treballadors, professionals o altres empresaris per aquestes obres o serveis, en determinats supòsits.

Legalment es poden establir altres supòsits diferents de responsabilitat subsidiària. En l'Impost sobre Successions i Donacions, són responsables subsidiaris de la liquidació de l'impost les entitats que estan obligades a controlar el compliment de les obligacions tributàries del contribuïent. També estan obligats aquells que actuen com a mediadors en el pagament de la prestació o l'estalvi acumulat als beneficiaris o drethavents, com s'indica a continuació:

- Els intermediaris o entitats financeres que hagin de lliurar diners o valors a hereus, legataris o altres (per exemple, les entitats bancàries, si es tracta de dipòsits bancaris en cas de defunció del titular).
- Els mediadors en la transmissió de títols-valors (accions, valors de renda fixa...).
- Les entitats d'assegurances que hagin de lliurar les quantitats establertes als beneficiaris designats d'assegurances de vida i/o d'accident.

Si no existeix una disposició que indiqui el contrari, s'entendrà que la responsabilitat és sempre subsidiària.

RESPONSABILITAT SOLIDÀRIA

La persona declarada responsable solidària del tribut respon, juntament amb el deutor principal, del total del deute tributari. En aquest cas, no és necessària la declaració de fallit del deutor principal; n'hi ha prou amb la seva falta de pagament una vegada transcorregut el període voluntari.

L'LGT cita alguns supòsits que afecten:

- Les persones que siguin causants o col·laborin activament en la realització d'una infracció tributària. Atesa l'amplitud d'aquest supòsit, s'ha d'entendre que l'LGT es refereix a causants i col·laboradors directes en la infracció tributària. Per exemple, les entitats financeres i asseguradores podrien ser qualificades com a responsables solidaris en la liquidació de l'Impost sobre Successions i Donacions si no col·laboren prèviament en la liquidació d'aquest impost.
- Les persones que succeeixin en la titularitat o l'exercici d'explotacions o activitats econòmiques, per les obligacions concretes de l'anterior titular i derivades del seu exercici (excepte la successió en cas de mort).
- Persones o entitats que incompleixin les ordres d'embargament.

DOMICILI FISCAL

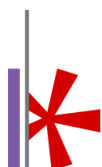
El domicili fiscal és el lloc en el qual es localitza el subjecte passiu i els altres obligats tributaris a l'efecte de les seves relacions amb l'Administració Tributària. És una dada de gran importància per a la gestió tributària, perquè és el lloc de les notificacions tributàries.

El domicili fiscal es determinarà en funció de les característiques de l'obligat tributari: si és persona física o jurídica, i si és resident o no a Espanya.

Es considera persona física resident a qui roman en territori espanyol més de 183 dies a l'any (durant l'any natural) o té el centre de les seves activitats o interessos econòmics a Espanya. Es presumeix que el contribuent té la seva residència habitual en territori espanyol quan resideixin habitualment a Espanya el cònjuge i els fills menors d'edat que depenguin d'ell.

Es considera persona jurídica resident a una societat o entitat que s'ha constituït d'acord amb les lleis espanyoles, o si té el domicili social en territori espanyol, o si radica a Espanya la direcció i el control de les seves activitats.

DOMICILI FISCAL DE LES PERSONES FÍSQUES	
RESIDENT A ESPANYA	NO RESIDENT A ESPANYA
<ul style="list-style-type: none"> • Domicili on té la seva residència habitual. • Lloc on estigui centralitzada la gestió i la direcció de l'activitat econòmica desenvolupada principalment per la persona física. 	<p>Si té establiment permanent a Espanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seu on radiqui la gestió i la direcció efectives dels negocis a Espanya. • Si no es pot determinar segons el criteri anterior, on radiqui el valor més gran de l'immobilitzat. <p>Si no té establiment permanent a Espanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domicili del representant designat a Espanya (si no n'hi hagués cap de designat, el domicili fiscal serà el lloc on radiqui l'immoble —si s'obtenen rendes immobiliàries— o el domicili del responsable solidari).

DOMICILI FISCAL DE LES PERSONES JURÍDIQUES	
RESIDENT A ESPANYA	NO RESIDENT A ESPANYA
<ul style="list-style-type: none"> • Lloc on estigui centralitzada la gestió i la direcció dels seus negocis (coincideixi o no amb el domicili social). • Si no es pot determinar segons el criteri anterior, on radiqui el valor més gran de l'immobilitzat. 	<p>Si té establiment permanent a Espanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seu on radiqui la gestió i la direcció efectives dels negocis a Espanya. • Si no es pot determinar segons el criteri anterior, on radiqui el valor més gran de l'immobilitzat. <p>Si no té establiment permanent a Espanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domicili del representant designat a Espanya (si no s'hagués designat, el domicili fiscal serà el lloc on radiqui l'immoble —si s'obtenen rendes immobiliàries— o el domicili del responsable solidari).

Els canvis de domicili fiscal han de ser comunicats a l'administració tributària corresponent. El fet de no comunicar el canvi de domicili fiscal pot tenir un efecte negatiu per a l'obligat tributari, perquè les notificacions de l'administració tributària es dirigiran a un lloc que ja no és el domicili fiscal i fàcilment poden quedar desateses.

Sens dubte, tant el domicili fiscal com els obligats tributaris són dos aspectes molt importants per a la gestió del sistema tributari; sense ells, no seria possible l'aplicació dels diferents tributs que hem vist en aquest tema i que configuren el sistema tributari espanyol.

